

בית הדין הצבאי המחוזי
במחוז שיפוט חיל האוויר
בפני: סא"ל שחר גרינברג - אב"ד

רס"ן בן ציון פנקס - שופט

רס"ן איתן שורץ - שופט

בעניין: התובעת הצבאית (ע"י ב"כ, סגן שיר ליבוביץ')
נגד

ח/XXX סמ"ר מ' מ' (ע"י ב"כ, עו"ד עמית לוי)

גזר - דין

רקע

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בשבעה פרטי אישום של עבירת גניבה מחייל, לפי סעיף 84 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955.
2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, הוציא הנאשם ביודעין ושלא כדין מרשות חיילים אחרים כסף כמפורט להלן:

א. ביום 31/10/16 מסר סמל מ' ש' את כרטיס האשראי שלו לנאשם לצורך רכישת פחית שתייה, והנאשם העתיק את פרטי כרטיס האשראי ללא ידיעתו או הסכמתו של סמל ש'. בהמשך, ביצע הנאשם רכישות שונות דרך מכשיר הטלפון הסלולרי באמצעות פרטי כרטיס האשראי של סמל ש' בסך כולל של 1207.1 ₪.

ב. ביום 12/01/17 נטל הנאשם את כרטיס האשראי של סמל ג' ג', לאחר שנכנס לחדרו של סמל ג'. לאחר מכן גילה סמל ג' כי כרטיסו נגנב וביטל אותו באופן מיידי.

ג. ביום 29/01/17 נטל הנאשם מארנקו של סמ"ר א' ח' 200 ₪ במזומן.

ד. בחודש אוקטובר 2016 מסר סמל א' פ' את כרטיס האשראי שלו לנאשם לצורך רכישת פחית שתייה, והנאשם העתיק את פרטי כרטיס האשראי של סמל פ'. בחודש דצמבר 2016 ביצע הנאשם עסקאות שונות דרך היישומון "Gett",

לצורך הזמנת מוניות בסך כולל של 814.65 ₪ באמצעות כרטיס האשראי של סמל פ'.

ה. במועד שאינו בידיעת התביעה, מסר סמ"ר ד' א' את כרטיס האשראי שלו לנאשם לצורך רכישות מוצרים במכולת, ובהמשך העתיק הנאשם את פרטי כרטיס האשראי של סמ"ר א'. לאחר מכן ביצע הנאשם רכישות שונות דרך מכשיר הטלפון הסלולרי באמצעות פרטי כרטיס האשראי של סמ"ר א' בסך 80.4 ₪. ביום 11/12/16 ביצע הנאשם עסקה דרך אפליקציית "Gett", לצורך הזמנת מונית בסך 154 ₪, באמצעות פרטי כרטיס האשראי של סמ"ר א'.

ו. ביום 09/01/17 נכנס הנאשם לחדרו של סמל ש' ה' ונטל את כרטיס האשראי שלו. בהמשך, רכש הנאשם בחנות השק"ם ביחידתו מוצרים שונים בסך 311 ₪ באמצעות כרטיס האשראי של סמל ה'. בימים 9 ו-10 בינואר 2017, רכש הנאשם משקאות בסך 20 ₪ באמצעות כרטיס האשראי של סמל ה'. ביום 10/01/17 ביטל סמל ה' את כרטיס האשראי.

ז. במועד שאינו בידיעת התביעה, נכנס הנאשם לחדרו של סמל א' א', פתח את ארנקו של האחרון וצילם את פרטי כרטיס האשראי שלו. בהמשך, ביצע הנאשם רכישות שונות דרך מכשיר הטלפון הסלולרי, באמצעות פרטי כרטיס האשראי של סמל א' בסך כולל של כ-700 ₪.

סך כלל הרכישות שביצע הנאשם בכספי המתלוננים-כולם חיילים ביחידת הנאשם- ללא ידיעתם וללא הסכמתם, עמד על: 3,487.15 ₪.

3. על פי מסמך הפרטים הנוספים (ת/1), החקירה נגד הנאשם נפתחה בעקבות קבלת ידיעה מודיעינית בדבר גניבה מחיילים בבסיס. בחקירתו, הודה הנאשם במרבית המיוחס לו בכתב האישום. בנוסף לרכישות שביצע הנאשם באמצעות פרטי כרטיסי האשראי של חיילים אחרים, כפי שפורט לעיל, ניסה הנאשם, ללא הצלחה, לבצע רכישות נוספות:

ביום 12/12/16 ניסה הנאשם לבצע עסקה באמצעות פרטי כרטיס האשראי של סמ"ר ד' א' בסך 407 ₪ במקום לממכר שווארמה "ראש העיר".

ביום 01/01/17 ניסה הנאשם לבצע רכישה באמצעות כרטיס האשראי של סמל א' פ' בסך של 66 ₪ דרך אפליקציית "Gett" לצורך הזמנת מונית.

ביום 12/01/17 ניסה הנאשם לבצע רכישה באמצעות כרטיס האשראי של סמל ג' ג', על סך 71 ₪ בפיצויית "המשפחה שלנו".

בימים 12 ו-13 בינואר 2017, ניסה הנאשם לבצע רכישות שונות בסך כולל של 343.19 ₪ באמצעות פרטי כרטיס האשראי של סמל ש' ה', במקומות העסקים הבאים: "סופר האחים", "מרקט ערבה", "פינת הגלילות", "בית המשקאות של אביב", ו"אן דן דינו".

ראיות הצדדים לעונש

4. **התביעה**, הגישה את תדפיסו האישי של הנאשם (2/ת), ממנו עלה כי הנאשם עלה לישראל בשנת 2000 מאוקראינה, וביום 29/07/14 התגייס לצה"ל, סיים טירונות 03 בהצלחה והוכשר כלוחם הגנה אווירית ביחידת כיפת ברזל. הנאשם סיים שירות סדיר מלא ביום 27/07/17 ומאז נמנה על מערך המילואים.

5. **ההגנה**, הגישה מסמך מטעם משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים בעיריית אשקלון (1/ס), ממנו עלה כי מדובר בבחור עם מציאות חיים מורכבת נוכח נסיבותיו האישיות והמשפחתיות והוא מעוניין לבנות את חייו בצורה נורמטיבית ומכבדת. עוד הוגש "אישור העסקה" מחברת "אלבטק" ממנו עלה כי הנאשם עובד בתפקיד מרכיב מכני במחלקת הייצור (4/ס). כמו כן, הוגשו תעודות הצטיינות של הנאשם עת היה תלמיד בבית הספר התיכון (2/ס).

טיעוני הצדדים לעונש

טיעוני התביעה

6. התובעת הצבאית המלומדת, סגן שיר ליבוביץ', עמדה על היקף מעשי העבירה של הנאשם, אשר פגעו בערכי השירות המשותף, באמון, החברות והרעות אשר חייבים לשרור בין חיילים. צוין כי לא מדובר במקרה חד פעמי, אלא במעשים שיטתיים שמאחוריהם תחכום ותכנון אשר פגעו במספר חיילים. התביעה עמדה על היבט המרמה המשמעותי שעולה ממעשי הנאשם, כאשר העתקת מספר פרטי כרטיס האשראי, ללא גניבתם, אפשרה לנאשם לבצע את העבירה ללא שנפגעי העבירה היו מודעים לביצועה בזמן אמת. הוסף, כי נפגעי העבירה היו חיילים בשירות חובה בעלי משכורת נמוכה, ולכן הפגיעה בהם הינה משמעותית ביחס לרמת ההשתכרות שלהם. הוטעם, כי מטרת הרכישות שבוצעו על ידי הנאשם היו לצרכי מותרות בלבד, והדבר מעצים את הנסיבות לחומרה.

7. התביעה הפנתה לרמת הענישה הנוהגת במקרים מסוג זה, ועתרה לקביעת מתחם ענישה בן 3-7 חודשי מאסר בפועל, כאשר חלקו ניתן יהיה לריצוי בדרך של עבודות צבאיות, בשים לב לשחרורו של הנאשם משירות, לצד הטלת עונשי מאסר על תנאי, הורדה בדרגה ופיצויים בסך 814.65 ₪, לנפגע העבירה שטרם הועברו לו הכספים

שנטלו ממנו על ידי הנאשם-סמל א' פ'. התביעה ביקשה כי עונש המאסר שיוטל על הנאשם יהיה בשליש העליון של מתחם הענישה לו עתרה, נוכח העובדה כי מדובר בעבירה של שליחת יד ברכוש הזולת שאינה נחלת המערכת הצבאית בלבד, ועל כן עובדת שחרורו של הנאשם משירות אינה מקהה את האינטרסים המוגנים אשר בבסיס העבירה.

טיעוני ההגנה

8. הסניגור המכובד, עו"ד עמית לוין, הדגיש את העובדה כי הסכום שהוציא הנאשם ללא רשות מחיילים אחרים-3,487.15 ₪-גבוה רק בכ-1,000 ₪ בלבד מהסכום שהיה מאפשר הימנעות מהגשת כתב אישום, במסגרת מדיניות ההסדרים המותנים, על פי הנחיה מספר 3.07 של התביעה הצבאית הראשית, לפיה הסדר מותנה ייערך עם חשוד בעבירה של גניבה מחייל בתנאי ששווי הרכוש שנגנב אינו עולה על שלוש משכורות של טוראי (כ-2,580 ₪). לדעת הסניגור יש לתת לנתון זה משקל ממשי בעת גזירת הדין.

9. הסניגור ביקש לעמוד על נסיבות חייו האישיות והמשפחתיות של הנאשם ובעניין זה הפנה לחוות דעתה של העובדת הסוציאלית במקום מגוריו של הנאשם, חלף שליחת הנאשם לתסקיר עונש, משבמערכת השיפוט הצבאית לא קיימת סמכות לשליחת נאשמים לעריכת תסקיר עונש, כפי שקיימת במערכת האזרחית. הסניגור עמד על החרטה שמביע הנאשם, על הפנמת הפסול שבמעשיו ועל כך כי מדובר בבחור נורמטיבי כעולה מתעודות ההצטיינות ממערכת החינוך (2/ס). צוין, כי מרבית סכומי הכסף שניטלו מנפגעי העבירה על ידי הנאשם הושבו להם, בין אם על ידי הנאשם עצמו ובין אם על ידי חברת האשראי. הודגש, כי הטלת עונש מאסר ממשי לריצוי בפועל שיוטל על הנאשם, בין אם בכליאה ממשית ובין אם בדרך של עבודות צבאיות, תפגע פגיעה אנושה בנאשם ותביא לפיטוריו ממקום עבודתו, אליו התקבל לאחר הליכי מיון משמעותיים, לרבות קבלת סיווג ביטחוני, ובעניין זה ביקש הסניגור כי בית הדין יתחשב בנאשם התחשבות ממשית.

10. הסניגור עמד על חלופת הזמן ממועד ביצוע העבירה, מעל שנתיים, על השיהוי בהגשת כתב האישום, מעל שנה, ועל העובדה כי הנאשם השתחרר מצה"ל לפני כשנה וחצי, כאשר כתב האישום הוגש נגד הנאשם לאחר שחרורו מצה"ל. נוכח האמור, ביקש הסניגור כי מתחם הענישה שייקבע בעניינו של הנאשם יחל בעונש מאסר על תנאי הצופה פני עתיד, ויסתיים ברף הגבוה של המתחם, בעונש של מספר חודשי עבודות צבאיות, לצד רכיב ענישה כלכלי.

11. הסניגור ביקש כי במסגרת קביעת העונש בתוך מתחם הענישה האמור, יתחשב בית הדין בהודאת הנאשם, בחיסכון בזמן שיפוטי, בהשבת סכומי הכסף שנטל הנאשם

חזרה לנפגעי העבירה, עברו הנקי, שיתוף הפעולה של הנאשם בחקירתו והעובדה כי הנאשם משוחרר מצה"ל זה למעלה משנה ועובד בעבודה מסודרת, ממנה הוא עלול להיות מפוטר באם ייגזר עליו עונש מאסר ממשי בפועל.

12. **בדברו האחרון של הנאשם**, מסר הלה כי שירת כלוחם ביחידת כיפת ברזל והיום הוא גר עם הוריו והחל לעבוד בחברת "אלבטק" כעובד מכני. הנאשם עמד על הליך המיון המשמעותי שעבר בטרם התקבל למקום עבודתו, לרבות מעבר סיווג ביטחוני. הנאשם עמד על נסיבותיו האישיות והמשפחתיות והביע צער על מעשי העבירה שביצע, וביקש כי בית הדין יטיל עליו עונש שלא יפגע בעבודתו או יגרום לפיטוריו.

דיון והכרעה

13. מעשי העבירה בהם הורשע הנאשם, גניבת כסף מחבריו ליחידה, הינם מכוערים ביותר. במעשיו, פגע הנאשם בערכים הבסיסיים הקיימים בין חיילים ביחידה צבאית: הרעות, האמון, החברות והכבוד ההדדי. בעורמה, במרמה, בתכנון ובתחכום, הוציא הנאשם סכומי כסף באמצעות שימוש שלא ברשות וללא הסכמה מכרטיסי האשראי של חבריו ליחידה, תוך העתקת הפרטים של כרטיסי האשראי, בחלק מהמקרים כאשר ניתנו לו כרטיסי האשראי על ידי חבריו על מנת שירכוש להם שתייה, ובמקרים אחרים כאשר נכנס לחדרם של החיילים והעתיק את פרטי כרטיסי האשראי שהיו בתוך חפציהם האישיים של החיילים.

14. בית הדין הצבאי לערעורים עמד לא פעם על כך ש"גניבה מחייל, הנעשית בבסיס צבאי, פגיעתה רעה. היא פוגעת קשות באמון החייב לשרור בין חיילים. בסיס צבאי שחייליו יצטרכו להישמר מחבריהם יתקשה לתפקד" (ע' 140/99 סמל כ' נ' התובע הצבאי הראשי (1999)).

15. במקום אחר, נקבע כך—

"חומרתה של עבירת הגניבה המתבצעת בתוככי המסגרת הצבאית אינה מוטלת בספק. בראש ובראשונה, מגלמת היא פגיעה באמונם של אותם אלה המשרתים ושוהים בכפיפה אחת עם מבצע הגניבה. לכך נוספים הפגיעה החמורה במשמעת הצבא וניצול תנאי השהות ביחידה ואופי השירות" (ע' 256/98 התובע הצבאי הראשי נ' רב"ט פ' (1999)).

16. בהתאם להוראות סעיף 40 לחוק העונשין (תיקון 113), התשל"ז-1977, גזירת העונש נעשית על ידי בית הדין בהתאם לעקרון המנחה בענישה, הוא **עקרון ההלימה**-קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע

העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

17. בעת שקילת מידת הפגיעה בערך החברתי המוגן ובחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, לקחנו בחשבון כי הערכים החברתיים בהם פגע הנאשם, כפי שצוינו לעיל, נפגעו בצורה ממשית נוכח הפרת האמון העמוקה מצד הנאשם כלפי חבריו ליחידה, אשר שירתו עמו יחד כלוחמים ביחידת כיפת ברזל, והנאשם ניצל, פעם אחר פעם, לאורך תקופה, את אמונם של חבריו בו, והוציא סכומי כסף באמצעות העתקת פרטי כרטיסי האשראי שלהם. בהתנהגותו זו, פגע הנאשם אף בפרטיותם של חבריו, כאשר בחלק מהמקרים פתח הנאשם את חפציהם האישיים של המתלוננים על מנת להעתיק את פרטי כרטיס האשראי.

18. מהעובדות שעלו בפני בית הדין למדנו כי הנאשם ביצע את המעשים באופן שיטתי וחוזר על פני תקופה לא קצרה, מחודש נובמבר 2016 ועד חודש ינואר 2017, כאשר המעשים לא פסקו ביוזמתו, והתגלו רק לאחר קבלת מידע מודיעיני שהביא לפתיחת חקירה שהתארכה על מנת לאתר את כל נפגעי העבירה, מהם נטל הנאשם כסף ללא ידיעתם והסכמתם.

19. נסיבה משמעותית לחובת הנאשם, היא שהכספים אותם נטל הנאשם ללא רשות והסכמה מחבריו ליחידה, שימשו אותו לרכישת שירותים ומוצרים שהם בבחינת מותרות. מהמסמכים שהוצגו בפני בית הדין עלה כי הנאשם גר עם שני הוריו, שניהם עובדים, ועל פי תדפיס תנועות חשבונות של הנאשם שהוגש על ידי ההגנה (ס/3), עלה כי הנאשם לא מצוי בחובות, ואף במועד הפקת תדפיס תנועות החשבון של הנאשם היה החשבון ביתרת זכות של אלפי שקלים.

20. הפסיקה עמדה על הענישה שיש להשית על מי שהורשע בעבירות של גניבה מחייל בנסיבות של הונאה בכרטיס חיוב, תוך ניצול אמונם של חבריו לשירות, ומדיניות הענישה הנוהגת מצביעה על הטלת עונשי מאסר בפועל למספר חודשים לצד עונש מאסר על תנאי, הורדה בדרגה וחייב בפיצויים (ע' 13,16/09 **התובע הצבאי הראשי נגד טוראי ד' (2009)**; ע' 64/08 **התובע הצבאי הראשי נ' סמל פ' (2008)**; ע' 141/07 **טוראי מ' נ' התובע הצבאי הראשי (2008)**; ע' 18/01 **סמל ע' נ' התובע הצבאי הראשי (2001)**)).

21. לגבי מתחם העונש ההולם, בראי מידת הפגיעה בערכים החברתיים, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ומדיניות הענישה הנוהגת, סבר בית הדין כי יש להשית על הנאשם עונש מאסר לריצוי בפועל שבין 3 ל-6 חודשים, כאשר עונש המאסר ניתן לנשיאה אף בדרך של עבודות צבאיות, לצד עונש מאסר על תנאי, תשלום פיצויים לנפגעי העבירה והורדה בדרגה.

22. במסגרת גזירת העונש המתאים לנאשם, בתוך מתחם העונש ההולם כמפורט לעיל, שקלנו את הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, בהן העובדה כי מרבית הכספים שניטלו מנפגעי העבירה הוחזרו להם, שיתוף הפעולה של הנאשם עם גורמי החקירה, הודאתו של הנאשם וחיסכון בזמן שיפוטי. כמו כן, התחשבנו בחלוף הזמן ממועד ביצוע העבירה–מעל שנתיים–וכן בשיהוי המסוים בהגשת כתב האישום–מעל שנה–וכן בעובדה כי הנאשם השתחרר מצה"ל לפני כשנה וחצי, וכתב האישום הוגש לאחר שחרורו מצה"ל.

23. בית הדין מודע לכך שהטלת כל עונש מאסר ממשי על הנאשם, גם בדרך של עבודות צבאיות, עשויה להביא לפיטוריו ממקום עבודתו, אליו התקבל לאחר הליכי סינון וסיווג ביטחוני משמעותיים. כידוע, חוק העונשין מתייחס לפגיעה של העונש בנאשם כנסיבה שיש לשקול במסגרת קביעת העונש בתוך מתחם הענישה (סעיף 40 י"א לחוק העונשין). עם זאת, בנסיבות תיק זה, אין מנוס מהטלת עונש מאסר בפועל על הנאשם, נוכח צבר הנסיבות החמור שפורטו לעיל, ואשר הביאו לקביעת מתחם שסיפו התחתון הוא מספר חודשי מאסר בפועל.

24. בית הדין מצא שבשקלול הנסיבות הכולל, יש להטיל על הנאשם עונש מאסר ממשי הנמצא בסף התחתון של מתחם הענישה שנקבע לעיל, כך שבסופו של יום, התוצאה העונשית תאזן בין שיקולי ההלימה וההרתעה, האישיים והכלליים, לבין נסיבותיו של הנאשם.

25. השתכנענו כי מדובר בנאשם אשר מבין את הפסול במעשיו, מבקש לתקן את דרכיו ולהמשיך בחיים נורמטיביים וחיוביים. בנסיבות אלה, מצאנו כי יש לנקוט בעניינו של הנאשם במידת הרחמים–"וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו" (שמות, ל"ד, ט').

סוף דבר

26. פה אחד נגזרים על הנאשם העונשים הבאים:

- א. שלושה (3) חודשי מאסר לריצוי בפועל, בדרך של עבודות צבאיות, בהתאם לחוות דעתה של רמ"ד שיקום במקמצ"ר, כך שהנאשם ירצה עבודות צבאיות בבסיס מצל"ח XXX, בתנאי יחידה פתוחה, בימים א'-ה', בין השעות 08:30-15:30, ובסופי השבוע ישהה בביתו. הנאשם יתייצב לתחילת ביצוע העבודות הצבאיות ביום 5/5/2019 עד השעה 10:00.
- ב. שישים (60) ימי מאסר על תנאי, למשך שלוש (3) שנים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור כל עבירה שעניינה שליחת יד ברכוש הזולת.

ג. פיצוי כספי בגובה 814.65 ₪, שישולם על ידי הנאשם לסמל א' פ', בהתאם לפרטים שיועברו לב"כ הנאשם, על ידי התביעה. הפיצוי ישולם עד ליום 1/5/2019.

ד. הורדה לדרגת טוראי.

- זכות ערעור כחוק.
- ניתן היום, 27/02/2019, כ"ב באדר א' התשע"ט, והודע בפומבי ובמעמד הנאשם וב"כ הצדדים.

שופט

אב"ד

שופט